

Uttalelse E fra parallellsesjon 3

Mer demokrati

Kampen for demokrati og mer åpenhet er viktig i det norske samfunnet. Borgerne må være trygge på at beslutninger som har betydning for samfunnsutviklingen og for dem som enkeltmennesker, tas i fora som er åpne og som er under demokratisk kontroll. Tiden er også inne for å styrke folkestyret ved å gi flere stemmerett og ha åpnere nominasjonsprosesser.

Venstre har lang tradisjon for å støtte utvidelser av stemmeretten, inkludert stemmerett fra 16 år. Ved høstens valg deltok 20 kommuner i en prøveordning med stemmerett fra 16 år. Dette har vært utelukkende positivt. Venstre tar ungdom og demokrati på alvor og vil derfor at stemmerettsalderen senkes til 16 år ved alle valg.

Nominasjonsprosesser bør være åpne og inkluderende. En forsvinnende liten del av befolkningen er medlemmer av politiske partier. Et mindretall av disse igjen er aktivt involvert i å velge partienes listekandidater. Partiene i Norge bør bidra til nye, mer åpne nominasjonsprosesser og Venstre ønsker blant annet å legge til rette for å kunne gjennomføre åpne prøvenominasjoner.

På grunn av det såkalte styringstillegget i valgordningen, får de største partiene flere stortingsmandater enn deres stemmetall skulle tilsi. Venstre mener dette er udemokratisk, og vil derfor endre første delingstall ved valgoppgjøret fra 1,4 til 1.

I dag er det i praksis ikke mulig å stryke listekandidater ved valg. Dette gjør det vanskelig å påvirke hvilke kandidater som velges for å representere velgerne. Venstre vil tillate stryking i tillegg til kumulering ved alle valg og gjøre det lettere å kumulere opp kandidater ved fylkesting- og stortingsvalg.

I et demokrati er det et grunnleggende prinsipp at alle borgere har like mye makt gjennom stemmeseddelen. Dagens valgordning må endres slik at hver stemme teller tilnærmet like mye, mens de regionale valgkretsene består som i dag.

Et mindretall ønsker at avsnittet over strykes.

Et mindretall ønsker følgende avsnitt inn:

Venstre mener gjennomføringen av valg i Norge trenger et uavhengig tilsyn. Det er uheldig at Kommunal- og regionaldepartementet, som er ansvarlig for gjennomføringen av valg, ikke har en vaktbikkje som kan påpeke eventuelle problemer som oppstår i de demokratiske prosessene. Derfor bør det opprettes et valgtilsyn som kan påta seg denne uavhengige oppgaven og både kontrollere departementet og gjennomføringen av valgene i kommuner og fylkeskommuner. Dette tilsynet bør ligge utenfor det sentrale østlandsområde for å skape tilstrekkelig geografisk avstand og uavhengighet fra Kommunal og Regionaldepartementet.

Venstre vil ha full åpenhet om alle økonomiske bidrag som gis som valgkamp- og partistøtte, og ønsker en grense for hvor mye organisasjoner, bedrifter og personer maksimalt kan gi i valgkamp- og partistøtte.

Venstre vil:

- senke stemmerettsalderen til 16 år for alle valg
- at partiene skal gå inn for mer åpne nominasjonsprosesser
- ha full åpenhet om alle økonomiske bidrag som partistøtte